

Пліщук Руслан

Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: д. н. держ. упр., доцент Толуб'як В. С.)

БЮДЖЕТ УЧАСТІ ЯК ІНСТРУМЕНТ СПРИЯННЯ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

На сьогоднішній день в Україні широкою ходою крокує реформа децентралізації, яка дає змогу влити нові сили в життя громад. Паралельно із цим розвивається і інша ініціатива – громадські бюджети або бюджет участі. Це демократичний інструмент, який надає можливість кожному громадянину брати участь в розподілі коштів місцевого бюджету через створення проектів для покращення життєдіяльності громади та/або голосування за них.

Цей інструмент вперше було використано в бразильському місті Порту-Алегрі у 80-х роках минулого століття. Сьогодні громадський бюджет – це популярний інструмент учасницької демократії, який забезпечує мешканцям територіальної громади можливість участі у розподілі частини коштів місцевого бюджету, взаємодії з органами місцевого самоврядування, формування команд проектів та спільнот, які їх підтримують.

З метою залучення більшої кількості жителів міста Чорткова до розподілу коштів бюджету міста за допомогою так званого громадського бюджету у міській раді відбулася зустріч-навчання з експертом Хацевичем І. на тему: “Як підготувати, написати і подати свій проект на громадський бюджет?” В ході зустрічі експерт зазначив, що такі інструменти демократії як громадський бюджет та електронні петиції стрімко впроваджуються у багатьох українських містах.

Що ж таке громадський бюджет? Це частина коштів місцевого бюджету щодо якої жителі громади самостійно обирають на що їх витратити шляхом голосування, результати якого мають пряму дію, незалежно від волі чиновників та депутатів місцевої ради. Автором проекту може стати тільки житель громади, який досяг 16-річного віку. Проект подається автором у електронному (у електронній системі «Громадський проект») або паперовому вигляді (у пунктах супроводу громадського бюджету). У органі місцевого самоврядування громади – це відділ муніципального розвитку, інновацій та енергоефективності.

Голосування за проекти здійснюється шляхом заповнення бланку голосування в електронному вигляді або на паперових носіях за формою. Голосування в електронному вигляді здійснюється в електронній системі за допомогою авторизації мешканця громади через електронну пошту і введення ним серії та номеру свого паспорту громадянина України (посвідки на постійне проживання) та прикріплює їх скановану копію.

Голосування на паперових носіях здійснюється у пунктах супроводу і

здійснюється за пред'явлення оригіналу паспорту (посвідки на постійне проживання) шляхом заповнення бланку голосування. Голоси, подані на бланках голосування на паперових носіях до пунктів супроводу громадського бюджету, передаються до сектору інформаційно-програмного забезпечення громади щоденно не пізніше дня, наступного за днем, коли був поданий такий голос.

Після завершення кінцевого терміну голосування електронна система автоматично здійснює підрахунок голосів, визначає проекти-переможці та формує їх списки.

На сьогодні у великих містах України користуються тільки електронною системою голосування, у зв'язку з масштабом кількості охочих проголосувати. Збір даних проводять не через введення паспортних даних, а за допомогою системи Bank ID.

При підготовці проекту, необхідно пам'ятати про важливість його просування, тобто реклами. Чим більше людей дізнається про проект, тим більше, ймовірно, проголосує за його підтримку.

Сьогодні в м. Чорткові реалізується проект «Автомобільний рух без загрози для життя», яким передбачено встановлення чотирьох обмежувачів швидкості автомобільного руху з пішохідними переходами на вулицях Д. Січинського – О. Маковея (автор Л. Махомет) та «Сенсорна кімната» (автор Н. Криса) [2].

Уже два роки поспіль у бюджеті міста Чортків на бюджет участі закладається 500 тис грн. Цього року список категорій буде доповнено освітою та спортом. Для подачі громадського бюджету в місті Чортків створено сайт «Громадський проект». Старт подачі проектів на громадський бюджет з 25 вересня до 25 жовтня. З 25 жовтня до 14 листопада – структурні підрозділи міської ради перевірятимуть ці проекти, з 14 по 28 листопада відбудеться безпосередньо голосування.

На сьогодні бюджет участі в Україні запроваджено у 91 органі місцевого самоврядування, 14 об'єднаних територіальних громадах, 1 облраді та 1 райраді. Вони реалізують ті проекти громадян, які мешканці підтримують своїми голосами. Обсяг бюджету участі визначають місцеві депутати. Загальний розмір усіх Громадських бюджетів в Україні становить приблизно 684 млн грн. [1].

Отже, використовуючи громадський бюджет будь-який житель громади може подати проект, пов'язаний з покращенням життя в громаді, взяти участь у конкурсі, перемогти в голосуванні і спостерігати за тим, як його проект реалізують в рамках бюджету.

Використані джерела

1. Навіщо потрібен Всеукраїнський Громадський бюджет? URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2396094-naviso-potriben-vseukrainskij-gromadskij->